

12 Nooddrinkwater en noodwater

crisistypen	<ul style="list-style-type: none">• (dreigende) verstoring van de openbare drinkwatervoorziening
bevoegd gezag	<ul style="list-style-type: none">• minister I&M• regionale VROM-inspecteur• burgemeester of voorzitter veiligheidsregio
soorten maatregelen	<ul style="list-style-type: none">• eigen maatregelen drinkwaterbedrijf• kookadvies• bevel aan drinkwaterbedrijf• stellen beperkingen aan gebruik van drinkwater door afnemers• levering nooddrinkwater• levering noodwater

Nooddrinkwater en noodwater

- Nooddrinkwater is drinkwater geleverd buiten de normale infrastructuur. De wettelijke norm is tenminste 3 liter per persoon per dag.
- Noodwater is water dat uitsluitend bestemd is voor sanitaire en hygiënische doeleinden. Water dat van onvoldoende kwaliteit is om te drinken kan eventueel via de normale infrastructuur worden gedistribueerd om dienst te doen als noodwater. Noodwater mag geen onaanvaardbare risico's voor de volksgezondheid en het distributienet opleveren.

Optreden drinkwaterbedrijf

- Het drinkwaterbedrijf treft alle maatregelen om een verstoring zo spoedig mogelijk op te heffen. Het bedrijf treft in het bijzonder maatregelen ter voorkoming of bestrijding van een besmetting.
- Op grond van de algemene voorwaarden (indien deze daartoe een voorziening kennen) kan een drinkwaterbedrijf beperkingen stellen aan het gebruik van drinkwater door afnemers.

- Een drinkwaterbedrijf kan het advies geven drinkwater voor consumptie te koken.
- Levering van nooddrinkwater (resultaatsverplichting).
- Levering van noodwater via het distributienet (inspanningsverplichting). Eventuele levering van noodwater buiten het net om is een verantwoordelijkheid van gemeente of veiligheidsregio.
- Het drinkwaterbedrijf kan genoodzaakt zijn drinkwater te bereiden uit oppervlaktewater dat niet aan kwaliteitseisen voldoet, als dat laatste het gevolg is van overstromingen, natuurrampen of uitzonderlijke weersomstandigheden; het drinkwaterbedrijf stemt dat af met de VROM-Inspectie.

Optreden door de overheid

- Een interventie jegens een drinkwaterbedrijf vindt plaats door de regionale VROM-inspecteur of de minister van I&M:
 - een regionale inspecteur kan namens de minister spoedbestuursdwang uitoefenen

- een regionale inspecteur kan de levering verbieden of slechts toestaan voor gebruik in door hem aan te geven gevallen
- de minister van I&M kan regels stellen of maatregelen treffen in het belang van de veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening; dit is een noodvoorziening zodat de minister van wetgeving kan afwijken
- De burgemeester of voorzitter veiligheidsregio zou op grond van zijn noodbevelsbevoegdheid (inclusief het opperbevel) in verband met de openbare orde en veiligheid aan een drinkwaterbedrijf zo nodig een bevel kunnen geven. Toepassing van het beginsel van subsidiariteit houdt echter in dat hij een verzoek tot interventie doet aan de regionale VROM-inspecteur; de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio past hier dus in beginsel niet zijn bevoegdheden toe.
- De minister van I&M en de burgemeester (of voorzitter veiligheidsregio) kunnen op grond van hun noodbevoegdheden verplichtingen opleggen aan afnemers (bijvoorbeeld een verbod op het wassen van auto's en het sproeien van tuinen).

Gemeente – drinkwaterbedrijf

- Levering van nooddrinkwater en noodwater door een drinkwaterbedrijf wordt afgestemd met de betreffende gemeenten.
- Het drinkwaterbedrijf levert nooddrinkwater op de door gemeenten aangewezen distributiepunten.
- Gemeenten dragen zorg voor de aanwijzing van geschikte distributiepunten van nooddrinkwater (1 per 2.500 inwoners), voor de bemensing daarvan, voor de handhaving van openbare orde en veiligheid en voor het verzorgen van overige logistieke ondersteuning

(bijvoorbeeld voor niet- of minder-zelfredzamen).

Relatie met regionaal beleidsteam en commissaris van de Koningin

- Samenwerking tussen drinkwaterbedrijf, veiligheidsregio en politieregio is of wordt per regio vastgelegd in een convenant (2010/2011).
- Conform dit convenant neemt (een lid of liaison van) de directie van het drinkwaterbedrijf deel aan het regionaal beleidsteam in geval van een drinkwatergerelateerde crisis.
- In geval van een drinkwatergerelateerd incident, waarbij meerdere veiligheidsregio's betrokken zijn, organiseert de veiligheidsregio van de bronregio voor de drinkwatersector één aanspreek- en coördinatiepunt vanuit de verschillende veiligheidsregio's.
- De regionale VROM-inspecteur is tevens rijksheer voor I&M: hij vertegenwoordigt de minister in een regionaal beleidsteam.
- Voor de relatie rijksheer I&M – commissaris van de Koningin, zie *bestuurlijke netwerkkaart rampenbestrijding algemeen & handhaving openbare orde*.
- Indien een burgemeester of voorzitter veiligheidsregio een maatregel of het optreden van de regionale inspecteur onverantwoord acht, kan hij:
 - op grond van zijn eigen noodbevoegdheden binnen het domein van openbare orde en veiligheid een bevel geven of voorschriften uitvaardigen en daarbij binnen dat kader de regionale inspecteur dwingend bijsturen
 - aan de commissaris verzoeken te interveniëren. De commissaris kan een aanwijzing geven inzake samenwerking of – voor wat betreft de maatregelen zelf – overleg voeren met de regionale inspecteur

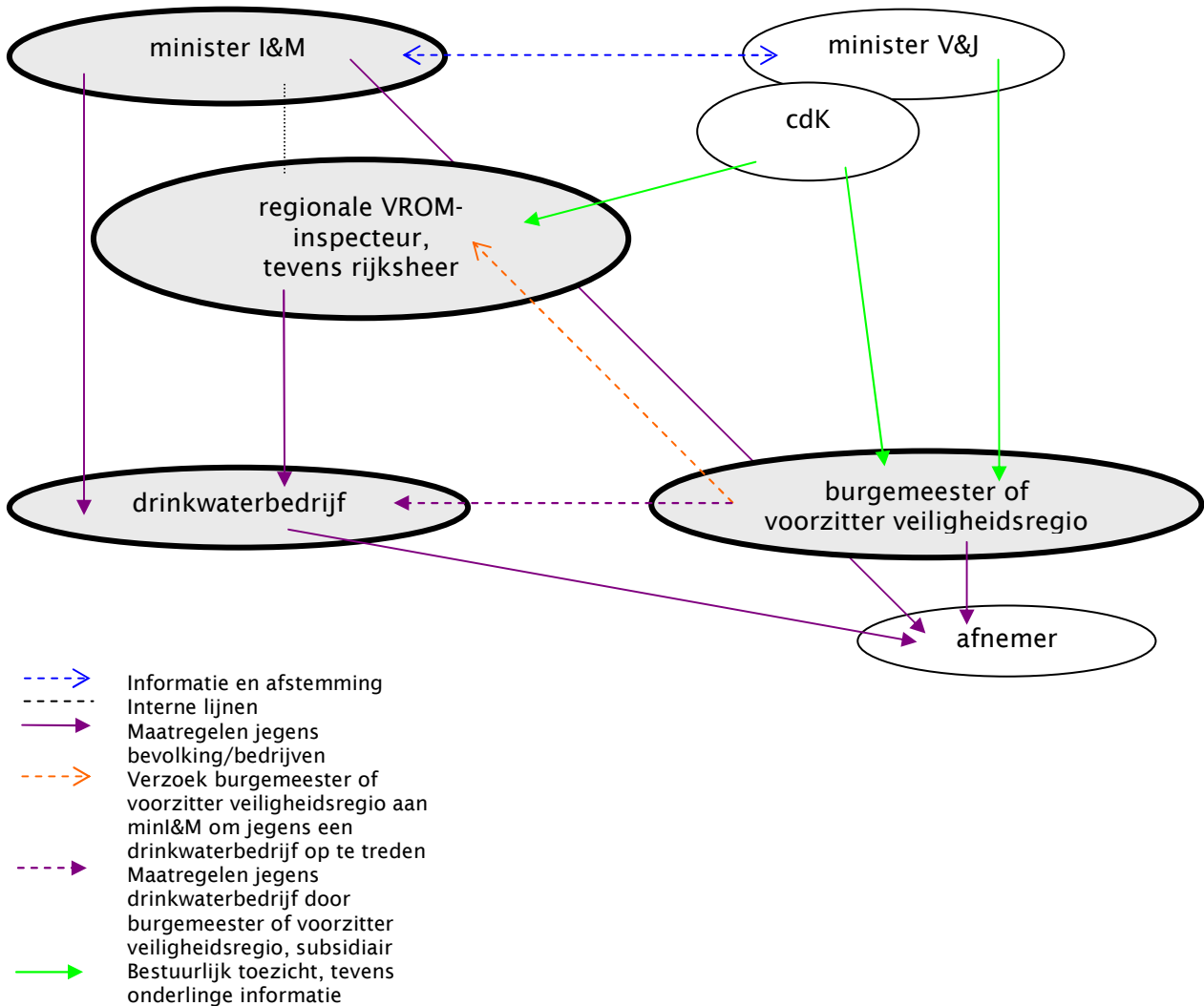
of 'bovenlangs' verzoeken jegens de regionale inspecteur dwingend op te treden.

- Vice versa, indien de regionale inspecteur een maatregel van een burgemeester of voorzitter van een veiligheidsregio onverantwoord acht,

kan hij verzoeken dat de commissaris ingrijpt; de minister van I&M kan aan de minister van V&J verzoeken in te grijpen. Zo nodig kan de minister van I&M zelf ingrijpen.

Functionele keten drinkwater

Algemene keten

Bijlage 12: bestuurlijke aandachtspunten nooddrinkwater en noodwater

bestuurlijke maatregelen

- De beschikbaarheid van kraanwater (drinkwater) voor consumptie en voor sanitaire en hygiënische doeleinden (toilet, douche, was, schoonmaak) wordt in Nederland als vanzelfsprekend ervaren. In het algemeen zal de bevolking niet voorbereid zijn op een uitval van de openbare drinkwatervoorziening voor langere tijd. Snel optreden en een uitgebreide informatievoorziening zijn daarom essentieel.
- Bij schaarste aan drinkwater is de afweging vereist hoe het beste het gebruik kan worden beperkt: door het drinkwaterbedrijf (op grond van algemene voorwaarden indien deze daartoe een voorziening kennen) of is optreden van de overheid nodig?
- De regionale VROM-inspecteur en het drinkwaterbedrijf dienen burgemeesters / voorzitter veiligheidsregio grondig te informeren over technische (on)mogelijkheden en gevolgen / uitvoerbaarheid van besluiten.
- De inzet van nooddrinkwater betekent de inrichting van distributiepunten. Die is operationeel van aard, maar een bestuurder bewaakt een goede uitvoering met de volgende aandachtspunten:
 - Is het drinkwaterbedrijf gegeven de situatie (nog) in staat om nooddrinkwater en materieel te leveren voor punten per 2.500 inwoners? Zo niet, wat is het alternatief?
 - Zijn de door de gemeenten aangewezen distributiepunten (nog steeds) goed bereikbaar voor de tankwagens / vrachtwagens van de drinkwaterbedrijven?
 - Mensen die niet in staat zijn naar distributiepunten te gaan: hoe heeft de gemeente de doorlevering van nooddrinkwater aan niet- of minder-zelfredzame burgers geregeld?
 - Hoe heeft de gemeente de bemensing en de beveiliging van distributiepunten geregeld? Is dit gezien de situatie afdoende?
 - Is het noodzakelijk dat burgers bij afname van hun nooddrinkwater door de gemeente geregistreerd worden (op basis van de GBA)? Zo ja, hoe gaat de gemeente dit regelen?
- Kan het drinkwaterbedrijf via de normale

infrastructuur noodwater leveren?
Zo nee, kan bijvoorbeeld de brandweer noodwater aan huishoudens, ziekenhuizen etc. leveren?

zichtbaarheid
bestuur, media en
informatievoorziening

- Afstemming tussen drinkwaterbedrijf en gemeenten/regio's (en eventueel I&M) is vereist over wie wanneer op welke wijze consumenten informeert.

coördinatie

- Regionaal inspecteur, drinkwaterbedrijf en gemeente zullen moeten afstemmen over de vereiste maatregelen bij een verontreiniging:
 - is een kookadvies voldoende of is het risico te groot en is de inzet van nooddrinkwater vereist.
- Er kan sprake zijn van uiteenlopende opvattingen tussen drinkwaterbedrijf, regionaal inspecteur en gemeenten/regio's over de vereiste aanpak. Burgemeester / voorzitter veiligheidsregio en regionaal inspecteur: informeer over de afstemming de commissaris van de Koningin, in het bijzonder bij mogelijke fricties.
- Afstemming tussen VWS (rijksheer) en gemeenten/regio is nodig in geval van gevaar voor de volksgezondheid.
- Een burgemeester of voorzitter veiligheidsregio kan te maken krijgen met maatregelen van de minister van I&M jegens burgers ten aanzien van het gebruik van water.
- Is de commissaris van de Koningin geïnformeerd over ontwikkelingen?
Is de rechtstreekse lijn van commissaris met burgemeester / voorzitter en minister beschikbaar?
- Burgemeester / voorzitter veiligheidsregio: bewaak de coördinatie met de Onderzoeksraad voor veiligheid.

Versie: 2011-1

Uitgave: Provincies Noord-Holland en Flevoland

Auteur: Ernst Brainich

Contact: Tel.: (023) 514 47 25

E-mailadres: kab@noord-holland.nl

Internetadres: www.noord-holland.nl

BNK 12 - 5/5